

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 31 oktober 2023
(OR. en)

14487/23
ADD 1
LIMITE
PV CONS 49
JAI 1346
COMIX 476

ONTWERPNOTULEN

RAAD VAN DE EUROPESE UNIE
(Justitie en Binnenlandse Zaken)

19 en 20 oktober 2023

DONDERDAG 19 OKTOBER 2023

BINNENLANDSE ZAKEN

POLITIEKE GOVERNANCE VAN HET SCHENGENGEBIED ("RAAD SCHENGEN")

Niet-wetgevingswerkzaamheden

3. Algemene toestand van het Schengengebied

a) **Schengenbarometer**

13666/23

b) **Bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit,
met name migrantensmokkel**

13901/23

Gedachtewisseling

De Raad nam nota van de tijdens de vergadering van het Gemengd Comité op ministerieel niveau verstrekte informatie (doc. 14607/23).

4. Realisering van interoperabiliteit

13707/23

Gedachtewisseling

De Raad nam nota van de tijdens de vergadering van het Gemengd Comité op ministerieel niveau verstrekte informatie (doc. 14607/23).

ANDERE PUNTEN IN VERBAND MET BINNENLANDSE ZAKEN

Niet-wetgevingswerkzaamheden

9. Asiel en migratie: externe dimensie¹²

13996/23

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over de externe dimensie van migratie.

**10. De gevolgen van de situatie in het Midden-Oosten voor de
interne veiligheid van de EU¹³**

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over de gevolgen van de situatie in het Midden-Oosten voor de interne veiligheid van de EU.

¹ Bij wijze van uitzondering in aanwezigheid van de met het Schengengebied geassocieerde landen.

² Voor dit punt werden de EU-agentschappen Frontex, Europol en EUAA uitgenodigd.

11. **Voorkomen van onlineradicalisering van minderjarigen: stand van zaken en volgende stappen³** 13718/23
Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over het voorkomen van onlineradicalisering van minderjarigen.

12. **Diversen**

- a) **Ministerieel Forum EU-Westelijke Balkan inzake justitie en binnenlandse zaken (Skopje, 26-27 oktober 2023)** 11958/23
Informatie van het voorzitterschap

De Raad nam nota van de informatie van het voorzitterschap.

- b) **Verstoring van de Balticconnector en schade aan de datakabel** 14281/23
Informatie van Estland en Finland

De Raad nam nota van de door Finland en Estland verstrekte nadere informatie over de lopende onderzoeken naar aanleiding van de recente incidenten van 8 oktober waarbij kritieke onderzeese infrastructuur werd beschadigd.

- c) **Internationale donorconferentie over humanitaire ontmijning in Oekraïne (Zagreb, 11-12 oktober 2023)** 14225/23
Informatie van Kroatië

De Raad nam nota van de door Kroatië verstrekte informatie.

³ Voor dit punt werd het EU-agentschap Europol uitgenodigd.

Niet-wetgevingswerkzaamheden

- 15. Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne: strijd tegen straffeloosheid⁴** 13632/23
Stand van zaken

De Raad nam nota van de stand van zaken en van de informatie van het voorzitterschap, de Commissie en Eurojust over de strijd tegen straffeloosheid in verband met de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne.

- 16. Justitiële samenwerking met Latijns-Amerika ter bestrijding van georganiseerde misdaad:⁵** 13680/23
a) **top EU-Celac (Brussel, 17-18 juli 2023): follow-up**
b) **bijstandsprogramma Europa - Latijns-Amerika ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (toekomstig project "EL PAcCTO 2.0")**
Stand van zaken

De Raad nam nota van de stand van zaken en van de informatie van het voorzitterschap en de Commissie over de follow-up van de top EU-Celac (Brussel, 17-18 juli 2023) en over het bijstandsprogramma Europa - Latijns-Amerika ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (toekomstig project "EL PAcCTO 2.0").

- 17. Inspanningen om de efficiëntie en de kwaliteit van de rechtsstelsels te verbeteren** 13684/23
Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over de inspanningen om de efficiëntie en de kwaliteit van de rechtsstelsels te verbeteren.

⁴ Voor dit punt werd het EU-agentschap Eurojust uitgenodigd.

⁵ De vertegenwoordiger van "EL PAcCTO 2.0" werd voor dit punt uitgenodigd.

18. **Conclusies over digitale empowerment en grondrechten** 13399/23 + COR 1
Goedkeuring + ADD 1
*Gedachtewisseling*⁶

De Raad keurde conclusies goed over digitale empowerment en grondrechten, en wisselde hierover van gedachten, met deelname van de directeur van het Bureau voor de grondrechten. De verklaringen van Bulgarije, Hongarije en Polen zijn in de bijlage opgenomen.

19. **Diversen**

- a) **Toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul** 13773/23
Informatie van het voorzitterschap en de Commissie

De Raad nam nota van de door het voorzitterschap en de Commissie verstrekte informatie over de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul.

- b) **Onderhandelingen tussen de EU en de VS over een
overeenkomst inzake elektronisch bewijsmateriaal**
Informatie van de Commissie

De Raad nam nota van de informatie van de Commissie over de onderhandelingen tussen de EU en de VS over een overeenkomst inzake elektronisch bewijsmateriaal.

- c) **Ministerieel Forum EU-Westelijke Balkan inzake
justitie en binnenlandse zaken (Skopje, 26-27 oktober
2023)** 11958/23
Informatie van het voorzitterschap

De Raad nam nota van de informatie van het voorzitterschap over het ministerieel forum EU-Westelijke Balkan inzake justitie en binnenlandse zaken dat op 26 en 27 oktober 2023 plaatsvond in Skopje.

- d) **Mededeling over de EU-routekaart voor de bestrijding
van drugshandel en georganiseerde misdaad** 14114/23
Informatie van de Commissie

De Raad nam nota van de informatie van de Commissie over haar mededeling over de EU-routekaart voor de bestrijding van drugshandel en georganiseerde misdaad.

⁶ Voor dit punt werd de directeur van het Bureau voor de grondrechten uitgenodigd.

Verklaringen over de B-punten van niet-wetgevende aard in doc. 13958/23**Ad B-punt 18:****Conclusies over digitale empowerment en grondrechten***Goedkeuring**Gedachtewisseling***VERKLARING VAN BULGARIJE**

"Bulgarije hecht groot belang aan het thema digitale empowerment ter bescherming en handhaving van de grondrechten in het digitale tijdperk, en wenst daarom zijn steun uit te spreken voor de voorgestelde ontwerpconclusies van de Raad over digitale empowerment ter bescherming en handhaving van de grondrechten in het digitale tijdperk.

In 2018 heeft het Bulgaarse Grondwettelijk Hof een beslissing aangenomen waarin wordt verklaard dat het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld ("Verdrag van Istanbul") juridische concepten in verband met het begrip "gender" uitdraagt die onverenigbaar zijn met de hoofdbeginselen van de Bulgaarse grondwet. In overeenstemming met dat besluit verklaart de Republiek Bulgarije derhalve dat het land noch het concept gender, noch de genderspecifieke benadering van het Verdrag van de Raad van Europa kan aanvaarden, alsook geen enkel ander document waarin onderscheid wordt gemaakt tussen "geslacht" als biologische categorie (vrouwen en mannen) en "gender" als sociaal concept. Bovendien zijn wij er stellig van overtuigd dat de Raad, wanneer hij gaat over grondrechten in het kader van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, de terminologie van het Handvest moet gebruiken."

VERKLARING VAN HONGARIJE

"Hongarije erkent en bevordert de gelijkheid van mannen en vrouwen in overeenstemming met de Hongaarse grondwet en het primair recht, de beginselen en de waarden van de Europese Unie, en met de internationaalrechtelijke verplichtingen en beginselen. Voorts is de gelijkheid van vrouwen en mannen als fundamentele waarde verankerd in de Verdragen van de Europese Unie. In overeenstemming met deze en zijn nationale wetgeving interpreteert Hongarije het begrip "gender" als een verwijzing naar "geslacht" en het begrip "digitale genderkloof" in de punten 5 en 8 van de conclusies van de Raad over digitale empowerment en grondrechten als een verwijzing naar de "digitale kloof tussen vrouwen en mannen".

De instemming van Hongarije met de aanneming van de conclusies van de Raad over digitale empowerment en grondrechten en met de verwijzingen daarin naar verschillende strategieën en actieplannen van de Europese Commissie en de Raad van Europa kan niet worden geïnterpreteerd als een algemene goedkeuring van alle aangekondigde acties, gebruikte terminologie en verwijzingen in die strategieën en actieplannen, met name wanneer deze acties, terminologie en verwijzingen rechtstreeks samenhangen met de strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2020-2025 en/of de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 van de Commissie."

VERKLARING VAN POLEN

"Polen stemt ermee in de conclusies over digitale empowerment ter bescherming en handhaving van de grondrechten in het digitale tijdperk aan te nemen, en waardeert de bijdrage van het Spaanse voorzitterschap aan de voorbereiding ervan. Polen deelt de mening dat de grondrechten de hoeksteen van elke democratische samenleving vormen en dat de bescherming ervan, zowel online als offline, essentieel is voor het waarborgen van de menselijke waardigheid.

Polen keurt de strekking van de conclusies weliswaar goed, maar plaatst vraagtekens bij een aantal bepalingen waarmee wordt getracht een definitie van het misdrijf "haatzaaiende uitlatingen" in te voeren en het vage begrip "gender" te gebruiken.

Er moet worden opgemerkt dat in artikel 2 en artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, uitdrukkelijk de gelijkheid van vrouwen en mannen wordt genoemd en niet de term "gender" wordt gebruikt, enkel "geslacht". De fundamentele EU-wetgeving bevat geen definitie van de term "gender", waardoor dit dus onduidelijk blijft en niet eenduidig begrepen wordt in de EU-lidstaten. Deze constatering leidt tot de ondubbelzinnige conclusie dat het niet mogelijk is om een afzonderlijk gebruik van "gender" te bepalen of de term met voldoende zekerheid te onderscheiden op een manier die een uniforme uitlegging zou waarborgen. Dit betekent dat de term kan worden gebruikt om zowel naar biologisch geslacht als naar het zogenoemde sociaal-culturele geslacht te verwijzen. Deze twijfel zorgt ervoor dat de omstandigheden waarin bepaalde sociale groepen op grond van hun biologische geslacht zouden kunnen worden gediscrimineerd, niet kunnen worden opgeheven. Het recht van eenieder op gelijkheid voor de wet en bescherming tegen discriminatie is een universeel recht dat zowel internationaal als in het Poolse recht is erkend. Het begrip "gender" moet echter worden uitgelegd in overeenstemming met de Poolse constitutionele orde en traditie, daar de Republiek Polen er volgens artikel 33 van haar grondwet naar streeft gelijke rechten voor vrouwen en mannen in het familie-, politieke, sociale en economische leven te waarborgen. De Poolse grondwet bevat geen enkele vermelding van de ongedefinieerde uitdrukking "gender". Het beginsel van eerbiediging van de nationale identiteit van de lidstaten prevaleert in een dergelijk geval boven een uitlegging die strookt met overheersende rechtsbeginselen. Polen behoudt zich derhalve het recht voor om de term "gender" in de tekst van het ontwerp uit te leggen als zijnde identiek aan de ondubbelzinnige en gevestigde term "geslacht" (in de zin van mannen en vrouwen) in het recht van de Europese Unie.

Het is ook belangrijk te erkennen dat "haatzaaiende uitlatingen" nog steeds niet voorkomen van de lijst van Euromisdrijven in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU. De betekenis van "haatzaaiende uitlatingen" is onduidelijk en wordt in elke lidstaat verschillend geïnterpreteerd. De in de conclusies voorgestelde bepalingen, waarin "haatzaaiende uitlatingen" worden gedefinieerd als "aanzetten tot geweld en haat", wat kan leiden tot "fysiek geweld, stalking, intimidatie, objectificatie, pesterijen, seksuele intimidatie en discriminatie, met inbegrip van haatmisdrijven", kunnen dus een poging zijn om de verdragsprocedure te omzeilen en daarbij in feite te beogen een definitie van "haatzaaiende uitlatingen" in de rechtsorde van de EU op te nemen via niet-wetgevingsdocumenten.

Daarnaast moet ook worden benadrukt dat de definitie van "haatzaaiende uitlatingen" in de conclusies voor geen enkele lidstaat juridisch bindend kan zijn. Bovendien kan het niet dienen als grondslag voor uitlegging of motivering door een rechterlijke instantie. Het dubbelzinnige begrip "haatzaaiende uitlatingen" dat in officiële EU-documenten wordt gebruikt, kan de vrijheid van meningsuiting in gevaar brengen en bijgevolg een schending vormen van de rechten en vrijheden om zijn mening te uiten."

Verklaringen over de A-punten van niet-wetgevende aard in doc. 13959/23

Ad A-punt 5: **Uitvoeringsbesluit van de Raad tot verlenging van de tijdelijke
bescherming**
Vaststelling

VERKLARING VAN TSJECHIË

"Net als andere lidstaten en met name de lidstaten in de frontlinie, verleent Tsjechië sinds het begin van de Russische invasie in Oekraïne ongekende bijstand aan mensen die de oorlog ontvluchten. Op 15 oktober 2023 verleende Tsjechië nog steeds onderdak aan 360 000 van de bijna 600 000 (571 511) personen die in dat land tijdelijke bescherming hadden gevraagd (8,7 % van de actieve registraties in de EU), een aantal dat overeenkomt met 3 % van de Tsjechische bevolking. Met nog steeds 8 000 nieuwe aanvragers per maand blijft Tsjechië de zwaarst getroffen EU-lidstaat per hoofd van de bevolking. Tsjechië voert de richtlijn tijdelijke bescherming naar behoren uit en stemde in met de verlenging ervan tot maart 2025, mede vanuit de sterke overtuiging dat de situatie een gezamenlijk Europese respons vereist. Dienovereenkomstig, en in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 9 februari en 30 juni 2023, rekent Tsjechië erop dat de Commissie verdere passende en flexibele financiële steun verstrekt om de financiële lasten van die opvang op nationaal niveau te helpen verlichten (volgens gegevens van de OESO heeft Tsjechië in 2022 het op twee na hoogste bedrag van 1,96 miljard EUR uitgegeven voor de financiering van de gerelateerde kosten voor levensonderhoud, onderwijs en gezondheidszorg)."

VERKLARING VAN POLEN

"Sinds het allereerste begin van de Russische invasie in Oekraïne bieden de EU-lidstaten vluchtelingen die de oorlog ontvluchten de benodigde hulp en ondersteuning.

Volgens gegevens per 10 oktober 2023 die zijn geüpload op het platform voor tijdelijke bescherming (TPP) en gedeeld via het EU-netwerk voor paraatheid en crisisbeheer in verband met migratie, is het geschatte aantal actieve registraties in de 27 lidstaten nog altijd enorm hoog: 4 088 249. Met 23 % daarvan (957 175 personen) is Polen een van de landen die de meeste begunstigden van tijdelijke bescherming opvangen. Volgens ramingen van de OESO heeft Polen alleen al in 2022 een bedrag van 8,36 miljard euro aan de Oekraïense vluchtelingen gespendeerd, voor zaken als onderwijs, sociale uitkeringen, medische zorg, huisvesting en dergelijke. Dit is het hoogste bedrag van alle OESO-lidstaten.

Voor Polen staat buiten kijf dat Oekraïne en zijn burgers onze solidariteit verdienen, reden waarom het niet tegen verlenging van de tijdelijke bescherming is. Maar als land dat het meest onder druk van de vluchtelingenstroom uit Oekraïne staat, roepen wij de Europese Commissie op te voorzien in adequate en flexibele financiering in overeenstemming met de conclusies van de EUCO van 9 februari 2023. De bestaande steun uit de EU-begroting is van een andere orde van grootte dan wat werkelijk nodig is."